

**USTAV
STAROKATOLIČKE
CRKVE**

ZAGREB, 1930.

ŠTAMPARIJA „GAJ“ MARTICEVA 2.

STARO-KATOLIČKA CRKVA

dobila je zakonsko priznanje za sve zemlje zastupane na Carevinskom Vijeću u Beču na temelju Zakona od 20. V. 1874. g. (L. D. Z. br. 68) — Naredbom Ministarstva Bogoštovja i Nastave u Beču od 18. X. 1877. god. — koje je istom naredbom odobrilo ovaj

»Sinodalni i župni Statut Staro-katolika«, i uvrstilo ga u »List Državnih Zakona za Carevinu Austriju« Svezak XXXIV. br. 99. od 8. XI. 1877. god.

Ovaj »Sinodalni i župni Statut Staro-katolika« u njemačkom izvorniku sa hrvatskim prevodom bio je dne 7. XII. 1923. god. podastrt Ministarstvu Vera u Beogradu, molbom za službeno Objašnjenje o zakonskom priznanju Staro-katoličke Crkve u čitavoj našoj Državi. To je uslijedilo na 18. XII. 1923. god. pod V. K. Br. 3.389.

USTAV STAROKATOLIČKE CRKVE

ZAGREB, 1930.

ŠTAMPARIJA „GAJ“ MARTIĆEVA 2.

SINODALNI I ŽUPNI ŠTATUT STARO-KATOLIKA

*
* *

SADRŽAJ

I. Prvi dio: Opće odredbe . . .	Str. 3
II. Drugi dio: Biskup	» 3
III. Treći dio: Sinodalno vijeće . . .	» 5
IV. Četvrti dio: Sinoda . . .	» 6
V. Peti dio: Župe	» 9
VI. Šesti dio: Župnici i pomoć- ni svećenici	» 13
* D o d a t a k : Staro-katolička crk- va u Kraljevini Jugoslaviji . . .	
	» 16

Naklada

Hrv. Staro-kat. Biskupske Kancelarije
u Zagrebu (Gundulićeva ul. 49).

PRVI DIO.

Opće odredbe.

§ 1. Katolici, koji zabacuju novo postavljene nauke na t. zv. Vatikanskom Saboru Sess. IV. u papinskoj buli »Pastor aeternus« o nepogrešivosti pape i o njegovoj sjevlasti nad cijelom crkvom, sačinjavaju vjersku zajednicu pod nazivom: »Staro-katolička crkva«.

DRUGI DIO.

Biskup.

§ 2. Biskup ima — u granicama načela utvrdjenih u ovim odredbama — sva ona prava i dužnosti, koje opće pravo daje episkopatu, i to on ima pravo da potvrdi od župa izabrane župnike i svećenike; on podjeljuje svete redove, pregledava pojedine crkve, crkvene knjige i t. d., on saziva Sinodu, predsjedava joj, podjeljuje sveti sakramenat potvrde; ima pravo u svakoj župi (crkvi) da obavlja službu božju, da propovijeda i t. d.; biskup je zastupatelj prema vani.

Tako dugo, dok nema biskupa, sva duhovna prava — osim podjeljivanja svetih

redova i potvrde — vrši svećenik kojem to povjeri Sinodalno Vijeće.

§ 3. Biskupa bira Sinoda. Izborom ravna drugi predsjednik Sinodalnoga Vijeća (§ 14.), a ako je zaptiječen, onda jedan drugi svjetovnjak određen od Sinodalnoga Vijeća.

§ 4. Sinodalno Vijeće ima prije izbora na prikladan način da utvrdi, koji su svećenici vladi minus grati. Ti ne smiju da budu izabrani.

§ 5. Izabrani odmah nakon primitka izbora polaže pred Sinodom, eventualno pred zastupateljima izabranima od Sinode, tvrdo obećanje, da će savjesno vršiti dužnosti biskupa, a napose držati se odredaba sadržanih u ovom statutu.

§ 6. Tako dugo, dok nema stalne dotacije, prima biskup po Sinodalnom Vijeću dohodak, koji mu odredi Sinoda.

§ 7. Biskup može da prenese ovlasti generalnog vikara na jednog duhovnog člana Sinodalnog Vijeća, ili, u sporazumu sa Vijećem, na kojeg drugog svećenika.

§ 8. Kod ispražnjenja biskupske stolice prenosi Sinodalno Vijeće na jednoga od svojih duhovnih članova ovlasti, koje po općem pravu pripadaju upravitelju biskupije.

§ 9. Obzirom na položaj biskupa prema vladama, pridržavaju se utanačenja.

TREĆI DIO.

Sinodalno vijeće.

§ 10. U vodjenju starokatoličke crkvene zajednice stoji biskupu uz bok od Sinode izabrano Sinodalno Vijeće kao zaključujući kolegij.

§ 11. Sinodalno Vijeće sastoji se od četiri duhovnika i pet svjetovnjaka. Dva duhovnika i tri svjetovnjaka imaju se izabrati kao redovni članovi Sinodalnoga Vijeća između onih katolika, koji stanuju u mjestu biskupa ili bar u nevelikoj udaljenosti, a ostala četvorica kao izvanredni članovi između onih, koji dalje stanuju. Te izvanredne članove Sinodalnoga Vijeća treba pozvati da lično sudjeluju sjednicama samo kod važnijih zaključaka ili ih se pismeno zapita.

§ 12. Članove Sinodalnoga Vijeća bira Sinoda sa glasovnicama apsolutnom većinom u tajnom glasovanju. Izvanredni članovi biraju se svaki put na jednu godinu. Od redovitih članova istupa svake godine jedan duhovnik i jedan svjetovnjak, prvi put po žrijebu, a poslije prema trajanju službe. Oni, koji istupe, mogu da budu ponovno birani.

§ 13. Ako u toku godine istupi koji član Sinodalnoga Vijeća, imaju mu ostali članovi izabrati zamjenika za vrijeme do sljedeće Sinode.

§ 21. Legitimacije izaslanika ispituje Sinodalno Vijeće. O prepornim legitimacijama odlučuje Sinoda.

§ 22. Sinodi predsjedja biskup, odnosno upravitelj biskupije (§ 8.); ako je on zapriječen, zamjenik, koga on ima da imenuje u sporazumu sa Sinodalnim Vijećem.

§ 23. Sinodalno Vijeće izrađuje poslovnik, koji predlaže Sinodi na raspravljanje i primitak.

§ 24. Predlozi i peticije kao i tužbe i žalbe o kojima se zahtjeva odluka Sinode, moraju da budu poslane najkasnije 14 dana pred zasjedanje Sinodalnom Vijeću, koje ih sa svojim mnijenjem predlaže Sinodi.

Amandmane i dodatke k predlozima, koji su postavljeni Sinodi, može kod vijećanja svaki član da predlaže. Ali će se tek tada uzeti u pretres, ako ih podupre najmanje 12 članova.

§ 25. Posljednjih 8 dana prije Sinode ima Sinodalno Vijeće da utvrdi predlog za Sinodu u sjednici, na koju se imaju da pozovu također izvanredni članovi (§ 12.).

§ 26. Sinodalno Vijeće može važna pitanja ili takova, koja su se pojavila za vrijeme Sinode, predati komisiji stručnjaka na predsavjetovanje ili pojedincima na mnijenje.

§ 27. Svi predmeti, koji dolaze na raspravu u Sinodi, podvrgnuti su zajedničkom dogovoru svih članova.

§ 28. U svim pitanjima odlučuje se apsolutnom većinom svih glasova. Ako se glasovi raspolove, odlučuje predsjednik. Stvorili li se zaključak većinom manjom od dvije trećine glasova, to se mora, ako to zahtjeva manjina ili Sinodalno Vijeće jednoglasno, to pitanje uputiti na slijedeću Sinodu, koja u tom odlučuje jednostavnom većinom.

§ 29. Sinoda izabire svake godine 6 sinodalnih ispitivača, četiri teologa i dva kanonista. (§ 51.)

§ 30. Izbori za Sinodalno Vijeće (§ 12.) imaju se provesti na koncu Sinode.

§ 31. Sinodalno Vijeće ima Sinodi da predloži proračun za sveopće crkvene potrebe. Sinoda odlučuje o dozvoli pojedinih stavaka proračuna sa jednostavnom većinom.

§ 32. U koliko se nemogu da podmire sveopće crkvene potrebe iz drugih sredstava, ima Sinoda pravo da tu svotu prilagodi na pojedine župe odnosno filijale, obazirući se na broj članova i na njihovu platežnu sposobnost.

PETI DIO.

Župe.

§ 33. Svaka župa stoji u pogledu dušobrižništva pod vodstvom župnika i biskupa; u ostalim župnim poslovima zastupa je

Župno Vijeće (§ 35.) i Župna Skupština. (§ 43.)

§ 34. Članovi su župe svi stanovnici župnog područja koji priznaju staro-katoličku vjeroispovijest i koji su se kod Župnog Vijeća prijavili ili su od opunovlaštenih zato osoba prijavljeni. Ova se prijava mora da dostavi do znanja i političkoj vlasti.

Prijavljeni članovi unose se, dajući svoj nacional, u knjigu članova i Župno ih Vijeće drži u evidenci.

§ 35. Župno Vijeće sastoji od župnika i najmanje šest, najviše osamnaest župnih vijećnika, koji svoju službu kao časnu vrše besplatno.

§ 36. Župni Vijećnici izabiru se na Župnoj Skupštini apsolutnom većinom između članova župe, koji imaju pravo da učestvuju Skupštini. (§ 45.)

§ 37. Župni Vijećnici izabiru se na tri godine. Svake godine istupa jedna trećina prema trajanju službe; prva dva puta određuje se istup žrijebom.

Istupili članovi mogu da budu ponovno birani.

Za pojedine u toku godine istupile članove imaju se u roku od četiri tjedna za ostatak izbornog razdoblja birati novi.

§ 38. Župno Vijeće bira iz svoje sredine predsjednika, njegovog zamjenika, povodju i blagajnika.

Blagajnički se poslovi mogu da predadu i župnom članu izvan Župnog Vijeća uz nagradu.

§ 39. Pozive na sjednice šalje predsjednik, izuzevši žurne slučajeve, najkasnije dva dana prije, uz navod dnevnog reda. Na predlog trećine članova mora predsjednik da sazove sjednicu u roku od osam dana.

§ 40. Da se može zaključivati potrebno je prisustvo dviju trećina članova. Nisu li dvije sjednice bile sposobne da se može zaključivati, to je treća u svakom slučaju sposobna da zaključuje.

§ 41. U svim pitanjima odlučuje jednostavna većina prisutnih. Ako su glasovi raspoloženi, odlučuje predsjednik.

§ 42. Djelokrug Župnog Vijeća jest:

- a) sastavlja proračun;
- b) ispituje račune blagajnika i istomu daje odrješnicu;
- c) upravlja imetkom župe i upotrebljuje ga u granicama proračuna;
- d) namješta crkvene činovnike (crkvenjake, orguljaše i t. d.);
- e) brine se za red kod službe Božje;
- f) stara se za potpomaganje siromaha po crkvi;
- g) saziva Župnu Skupštinu i vodi ju po predsjedniku kojega ono ima da odredi;
- h) dopisuje s ostalim župama, s biskupom u stvarima, koje se ne tiču dušobrižništva, i sa svjetovnim oblastima.

§ 43. Na Župnoj Skupštini mogu da sudjeluju svi punoljetni muški članovi župe, koji uživaju građanska prava.

§ 44. Župna se Skupština sazivlje toliko puta, koliko je to potrebno, no najmanje jedanput u godini.

Poziv ima da uslijedi najkasnije tri dana prije na način koji je u dotičnom mjestu uobičajen i kod glavne službe božje u Nedjelju prije toga.

§ 45. U svim pitanjima odlučuje jedinstvena većina prisutnih, a ako se glasovi raspolove, glas predsjednika. (§ 42 g)

§ 46. Župna Skupština ima da odlučuje u ovim predmetima:

a) bira župnika i stalne pomoćne svećenike (§ 55.), župne vijećnike i izaslanike za Sinodu;

b) prihvaća proračun, uključivo normiranje plaće župnika i pomoćnih svećenika;

c) ustanovljuje porezni iznos za pokriće župnih potreba;

d) odobrava otuđivanje nekretnina;

e) ovlašćuje Župno Vijeće da vodi parničke poslove.

§ 47. Svako je župi dozvoljeno, u slučaju da je to zbog osobitih prilika probitačno, mjesto ovog Statuta (§§ 33. do 47.) da prihvati koji drugi. No taj se nesmiye da protivi odredbama, koje se sadrže u §§ 33, 34, 35, 42 i 43., i mora se predložiti Sinodalnom Vijeću na odobrenje. Ne prihvati li župa promjene koje Sinodalno Vijeće

bude držalo potrebitima, to se ima stvar da predloži slijedećoj Sinodi; dok ova ne odluči, ostaju na snazi odredbe Sinodalnoga Vijeća.

§ 48. Vjernicima, koji su rasijani po mjestima daleko od župe, vrši službu svećenik bližnje župe, koje su također i oni župljani.

ŠESTI DIO.

Župnici i pomoćni svećenici.

§ 49. Nitko nemože da bude imenovan župnikom ili pomoćnim svećenikom, tko pored zahtjeva, sadržanih u općem crkvenom pravu, ne posjeduje svojstva, propisana državnim zakonima.

§ 50. Biskup neće nikoga posvetiti za svećenika, tko osim svojstva, što ih traže opći crkveni zakoni i dostojanstvo duhovnog staleža, nema i onih svojstava, koje zakoni iziskuju za sposobnost namještenja, i tko nije položio bogoslovni ispit nakon svršenog akademskog trogodišta.

§ 51. Teološki se ispit održava pod predsjedanjem biskupa ili po njemu imenovanog zamjenika pred komisijom trojice teologa i jednog kanoniste, koju odabire Biskup od slučaja do slučaja između ispitiivača, koje je Sinoda izabrala. (§ 29.)

§ 52. Župnike biraju župe, a biskup, obzirom na propise državnog zakona, potvrđuje i postavlja. Protiv neopravdanog us-

kraćenja potvrde, pristoji župi pravo pritužbe na Sinodu.

§ 53. Župnici se postavljaju doživotno, a protiv njihove volje može da ih otpusti Sinoda samo iz zakonskog razloga poslije formalnog postupka. Taj postupak sastoji iz istrage po jednom od Sinodalnog Vijeća za to određenom licu, iz prava obrane, iz osude Sinodalnog Vijeća, odnosno Sinode.

Disciplinarne su kazne:

- a) ukor od Sinodalnog Vijeća ili od Sinode;
- b) suspenzija na određeno vrijeme;
- c) otpust iz službe, sa čime je spojen gubitak dohodaka.

§ 54. Biskup je ovlašten u sporazumu sa Sinodalnim Vijećem po saslušanju dotičnog Župnog Vijeća, da suspendira župnika najdulje do slijedeće Sinode. Protiv takove suspenzije pripada župniku pravo pritužbe na Sinodu.

Takova pritužba nema odgodne moći, ako je biskup odredio suspenziju u sporazumu sa Župnim Vijećem. Ne pristane li Župno Vijeće, to ima biskup, ne odustane li od suspenzije, da odmah uputi redovitu istragu, s kojom je spojena suspenzija.

§ 55. Na predlog Župnog Vijeća i uz privolu župnika mogu u župi da budu namješteni stalni pomoćni svećenici; na njih se primjenjuju §§ 52, 53 i 54. Svećenici, koje je na predlog župnika i Župnog Vijeća biskup postavio za privremenu službu u župi,

mogu da budu od biskupa u sporazumu sa Sinodalnim Vijećem u svako doba opozvani. Moraju da budu opozvani, ako to Župna Skupština izjavi potrebnim ili predloži Župno Vijeće iz važnih razloga.

§ 56. Ispražnjena dušobrižnička mjesta popunjuje biskup u sporazumu sa Župnim Vijećem.

§ 57. Naplate za mise, štolarine, novac za molitve i slično ne ubire se.

DODATAK.

1. Staro-Katolička Crkva zakonito je priznata u Dalmaciji i Slovenačkoj na osnovu §§ 1. i 2. austrijskoga Zakona od 20. V. 1874. god. o zakonskom priznanju vjerskih udruženja (D. Z. L. br. 68.) a Naredbom bivšega c. k. Ministarstva Bogoštovja i Nastave u Beču od 18. X. 1877. god. (D. Z. L. br. 99.)

2. Ustav Kraljevine S. H. S. od 28. VI. 1921. god. čl. 12. proširio je to zakonsko priznanje na čitavo područje naše Države.

3. Ministarstvo Vera u Beogradu Rešenjem od 18. XII. 1923. god. V. K. Br. 3.389. službeno je objasnilo, da je Staro-Katolička Crkva usvojena za čitavo naše Državno područje »sa svim onim pravima i povlasticama, što ih Državni Ustav i zemaljski Zakoni daju ustavno usvojenim i zakonito priznatim verama«.

4. U Zagrebu je na 21.—22. I. 1924. god. provedena organizacija Hrvatske Staro-Katoličke Crkve, a to je Ministarstvo Vera u Beogradu primilo k znanju i odobrilo Rešenjem od 25. I. 1924. god. V. Br. 1603 i 4. IV. 1924. god. V. K. Br. 15.360.

5. Narodna Skupština naše Države u Beogradu Financijskim Zakonom u martu 1926. god. uzakonila je Staro-Katoličku Crkvu u državnom budžetu pod Glavom 54 Ministarstva Vera i uvrstila medju ostale priznate vjere u Državi, i poslije je to svake godine obnovljeno.